

MAKÜ|BTF

BUCAK TEKNOLOJİ FAKÜLTESİ

Yazılım Proje Yönetimi

Ders 6:

Proje Başlatma: Başarılı Bir Projeye Başlamak

Dr. Öğr. Üyesi Elvan DUMAN

eduman@mehmetakif.edu.tr
Yazılım Mühendisliği Bölümü

Proje Başlatma: Başarılı Bir Projeye Başlamak

1. Proje Başlatmanın Temelleri
- 2. Proje hedefleri, kapsam ve başarı kriterlerinin belirlenmesi**
3. Paydaşlarla verimli alışma
4. Proje başarısı için kaynaklardan ve araçlardan yararlanmak

2. Proje hedefleri, kapsam ve başarı kriterlerinin belirlenmesi

1. **Proje hedeflerinin ve teslimatlarının tanımlanması ve oluşturulması**
2. **Proje kapsamının belirlenmesi**, nelerin kapsam içine alınıp nelerin kapsam dışında bırakılması ve kapsam kayması.
3. **Projenin başarı kriterlerinin tanımlanması** ve ölçülmesinin nasıl olacağının açıklanması

2. Proje hedefleri, kapsam ve başarı kriterlerinin belirlenmesi

1. Proje hedeflerinin ve teslimatlarının tanımlanması ve oluşturulması

Bir proje hedefi veya teslimatları nasıl iyi tanımlanmış sayılır?

Proje Hedefi (Project Goal)

Projenin istenen çıktılarıdır. (Neyi başarmak istiyoruz)

Örneğin,

Hedefiniz e-posta yoluyla müşteri sorularına yanıt verme süresini **% 20** oranında iyileştirmek.

Ara yüzleri kullanıcı dostu olarak dönüştürerek, müşteri sayısını **%5** artırmak.

İyi tanımlanmış hedefler **açık, spesifik ve ölçülebilirdir.**

Proje başlanmadan hedefler ortaya konulmalı ve iyi tanımlı olup olmadığı kontrol edilmelidir.

Paydaşlarla toplantılar düzenlenip hedefler hakkında görüşleri ve fikirleri hakkında konuşulmalıdır.

Hem siz hem takım hem de paydaşlar proje hedefleri konusunda anlaşmış olmalılar.

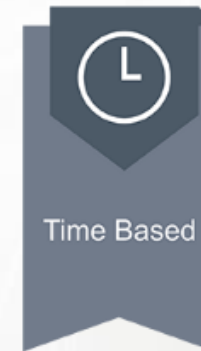
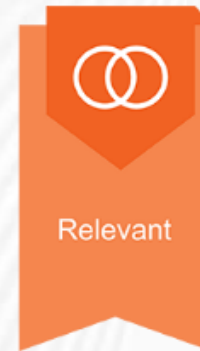
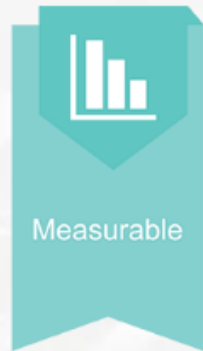
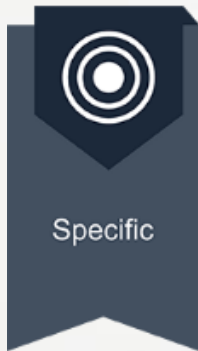
Proje Teslimatları (Project deliverables)

Müşteri, kullanıcı veya proje sponsorları için oluşturulan ürünler veya servislerdir. Bir başka deyişle bir süreç, olay veya görev sonunda üretilen ve sunulan şeylerdir.

Teslimatlar, projenin etkisini ölçmemize ve gerçekleştirmemize yardımcı olur.

Tıpkı iyi tanımlanmış hedeflere ihtiyaç duymanız gibi, hemen hemen aynı nedenlerle iyi tanımlanmış çıktılara ihtiyacınız vardır.

SMART

Spesifik, Ölçülebilir, Ulaşılabilir, İlgili-Uygun , Zaman sınırlı

Hedeflerin belirlenmesinde SMART değerli bir araçtır.

1. Spesifik (Specific)

- Ne başarmak istiyorum
- Neden bu bir hedef?
- Kimler dahil? (çalışanlar, müşteriler, belirli alandaki işçiler vb)
- Ne derecede?

2. Ölçülebilir (Measurable)

Neyin tam olarak karşılanacağı nesnel şekilde ifadesidir.

Hedef başarıya ulaştığında nasıl anlayacağım? Ne kadar? gibi soruların cevapları bulunur.

Hedeflerin belirlenmesinde SMART değerli bir araçtır.

2. Ölçülebilir (Measurable)

Neyin tam olarak karşılanacağı nesnel şekilde ifadesidir.

Hedef başarıya ulaştığında nasıl anlayacağım? Ne kadar? Gibi soruların cevapları bulunur.

Cevap bazen evet – hayır ile belirlenebilir.

Ancak çoğu zaman **ölçüm metrikleri** kullanırız.

Hedefiniz 1000 satır kod yazmaksa metrik **satırdır**. veya gelirleri %5 artırmaksa metrik **gelirdir**. Burada bir önceki yılın geliri **referans değeri (benchmark)** olacaktır.

Hedeflerin belirlenmesinde SMART değerli bir araçtır.

3. Ulaşılabilir (Attainable)

Metriklere dayanarak makul bir şekilde ulaşılabilir mi?

Hedefler elbette biraz zorlayıcı ve efor gerektirmeli, ancak çok büyük ihtimalle ulaşılamaz olmamalıdır.

S		Specific
M		Measurable
A		Attainable
R		Relevant
T		Time-bound

Hedeflerin belirlenmesinde SMART değerli bir araçtır.

4.İlgili – Uygun (Relevant)

- Hedef anlamlı mı?
- Hedef değerli mi?
- Doğru zaman mı?

5- Zaman Sınırlı

Hedefin ulaşmak için son tarihi (deadline) olmalı

Amaçlar + Anahtar Sonuçlar

Bu derste OKR'lerin ne olduğunu, kuruluşlar tarafından nasıl kullanıldığını ve bir ekibin zamanını ve çabasını başarıya götüren faaliyetlere odaklamasına nasıl yardımcı olduklarını tartışacağız.

SMART gibi OKRs'da proje hedeflerinin belirlenmesi ve açıklanmasında kullanılır.

OKRs ölçülebilir çıktıları belirlemek için **hedef ve metrikleri** birleştirir.

Amaç – Objective

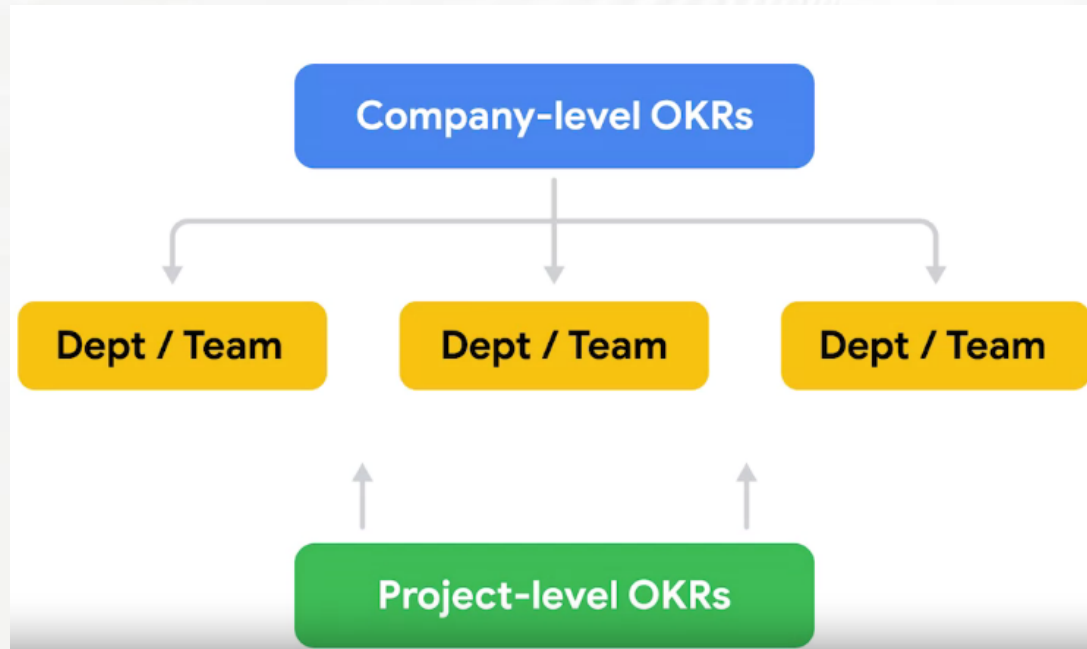
- Amacı temsil eder ve neyin başarılması gerektiğini tanımlar.
- İstenen sonucu açıklar.
- Örnekler
 - müşteriye elde tutmada artış
 - Uygulama kullanımındaki memnuniyette artış
 - Satışlardaki artış

Anahtar Sonuçlar (Key Results)

- Bunlar, hedefe ne zaman ulaşıldığını tanımlayan ölçülebilir sonuçlardır.
- Örnekler
 - **Amaç:** Uygulama kullanımındaki memnuniyette artış
 - **Anahtar Sonuçlar:**
 - Kullanıcıların uygulamayı kullanım süresinde %20 artış
 - Uygulama memnuniyet oylama puanında %5 artış

OKR Seviyesi

- Şirket / Organizasyon Seviyesi
- Bölüm / Takım Seviyesi
- Proje Seviyesi

Amaç : Kullanıcı dostu mobil uygulama sayesinde satışların içinde bulunan yıl için %20 artırılması

Anahtar Sonuçlar

- Uygulamada haftalık gezinti sürelerinin %30 oranında artması
- Uygulama kullanım sayısının aylık oranda %10 artması
- Arama sonuçlarında istenilen ürünün görüntülenme oranının %5 artırılması
- Yılın 2. yarısında kadar en az bir büyük satış mağazasında ürünlerin %20 oranında en üst 5 sırada gözükmesi
- Müşteri hizmetleri çalışmadığı Şu zamanlarda 'chat bot' ile hizmetin devreye alınması
- 5 yeni tedarikçinin yıl sonuna kadar sisteme dahil edilmesi

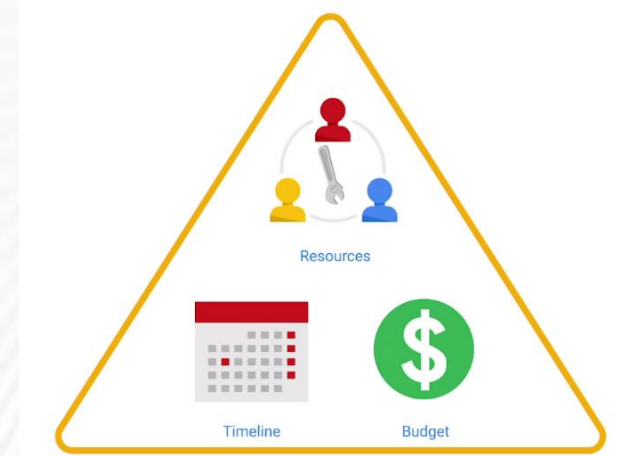
2. Proje hedefleri, kapsam ve başarı kriterlerinin belirlenmesi

2. Proje kapsamının belirlenmesi

Projeye nelerin dahil edilip nelerin dahil edilmeyeceği belirlenir. Proje sınırlandırılır.

Proje bir iş listesiyle yönetilebilir mi?

Araştırma gerektiriyor mu?

Sınırları belirlemekte sponsor ve paydaşlarla görüşmek faydalıdır.

Paydaş hedeflerine yönelik nelerin dahil edilip nelerin edilmeyeceğinin belirlenmesi önemlidir.

Ek sorular: Proje nereden çıktı, neden gerekli, başarı için proje beklentileri neler? Teslimatları kim onaylayacak, Sponsor neyi önemser.

Kapsam içinde (In-scope)

Projede yer alan ve projenin genel amacına katkıda bulunan görevler, kapsam içi olarak kabul edilir.

Kapsam dışında (Out-of-scope)

Projede yer almayan ve projenin genel amacına katkıda bulunmayan görevler, kapsam dışı olarak kabul edilir.

Yeni gelen isteklerin kapsam içi veya dışında olduğu proje yöneticisi tarafından tespit edilmelidir. Eğer kapsam dışıysa ek zaman ve bütçe gerekliliği ortaya çıkar.

Kapsam kayması (scope creep)

Proje yaşam döngüsünde ilerledikçe, zorluklar veya projenizin başarısını etkileyebilecek yeni ayrıntılar veya fikirlerle karşılaşacaksınız. Proje başladıktan sonra herhangi bir noktada bir projenin kapsamını etkileyen değişiklikler, büyüme ve kontrolsüz faktörlere "kapsam kayması" denir.

Yaygın bir problemdir ve farklı endüstrilere ait her projede az veya çok yaşanır.

Kapsam kayması (scope creep)

Örneğin müşteriniz kullanılan iconlarda değişiklik istedi. Bu kapsamda olmada da minimum eforla takım değişikliği yapabilir.

Paydaş incelemesinde yalnızca Türkçe olan uygulama için İngilizce Almanca ve Rusça dil desteği istenmiştir. Bu noktada proje kapsamı tehlikeye girer. İkonların değişmesinden çok daha fazla çaba sarf edilmesi gereken bir iş karşımıza çıkmıştır.

Proje yöneticisi tarafından proje başarısını ve takımını korumak için istekler geri çevrilebilir.

Kapsam kaymasının Kaynakları (sources of scope creep)

1. Dışsal Kaynaklar

- Müşteri istekleri
- Çevresel kaymalar
- Teknolojideki değişimler

2. İçsel Kaynaklar

- Ürün iyileştirmeleri
- Süreç değişiklikleri

Kapsam kaymasını önlemek için çözümler

- Proje planını görünür hale getir
- Proje gereksinimleri konusunda netlik kazanın ve ilk ürün teklifi için yapıcı eleştiriler isteyin.
- Paydaş katılımı için temel kurallar ve beklentiler belirleyin.
- Kapsam dışı istekler için bir plan oluşturun. (resmi istekler nasıl yapılır, bu istekler nasıl değerlendirilir ve uygulanır. Prosedürünüz olsun)
- Anlaşmalarınız ve planlarınızı yazılı olarak sunun. (işler ters giderse sözlü ifadeler inkar edilebilir)

Kapsam kaymasını değişiklikleri yönetmek

Kapsam, zaman ve maliyet arasındaki bir bağlantı vardır ve bu değişim iyi Hesaplanmalıdır (ÜÇLÜ KISIT).

Örneğin kapsamın genişlemesi, maliyet, zaman veya her ikisinin birlikte artması Anlamına gelebilir.

2. Proje hedefleri, kapsam ve başarı kriterlerinin belirlenmesi

3. Projenin başarı kriterlerinin tanımlanması

Projenizin nihai sonucunu müşteriye veya kullanıcıya teslim etmeye **proje başlatma (project launch)** denir.

Hedefine ulaştın. Proje başarılı ve bu anlamda tamamlanmış kabul ediliyor, ancak iyi çalışıyor mu? İsteddiğiniz sonuca ulaştı mı? Proje başarısının asıl belirleyici faktörü, nihai sonucu test ettiğiniz zamandır.

Proje İnişı (Project landing), projenin başlangıcında belirlenen başarı kriterlerini kullanarak projenizin başarısını fiilen ölçtüğünüz zamandır.

- Projenin başarılı olup olmadığını söyler.
- Proje hedefinin spesifik detayları, teslimatlar, ihtiyaçlar, beklentiler
- Paydaşlara ve müşterilere teslim edildikten sonra projenin değerlendirileceği standartlardır.

Başarıyı ölçmenin birçok farklı yolu vardır. Anahtar, başarı kriterleriniz için en uygun yöntemleri seçmektir. Listenizdeki her bir başarı kriterinin yanı sıra, başarının nasıl ölçüleceğine, ne sıklıkta ölçüldüğüne ve onu ölçmekten kimin sorumlu olduğuna ilişkin yöntemleri de dahil etmek iyi bir fikirdir.

Not: Uygun paydaşların başarı kriterlerini imzalamasını sağlayın.

Ders 6 Sunum Sonu

İletişim : eduman@mehmetakif.edu.tr

